Ч. 288 (13.236). Львів, середа 28. грудня 1932. Poeztowa opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIII.

# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4·50 зол.
Чвертьрічно 12·00 „
Піврічно 24·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

## Шкільний плєбісцит.

**Спроба львівського куратора повернути плебісцитову акцію в нівець.**

Закон Грабського з 31. липня 1924 р. у справі плебісциту за меншостевою школою (українською, білоруською чи литовською) з його шкільними деклараціями від кожного батька зокрема мав на меті з одної сторони на випадок потреби виказати перед світом, що національні меншини в Польщі мають право законним шляхом домагатися своєї рідної школи, а з другої сторони роздробити плебісцитову акцію на поодинокі особи, на які в даному випадку лекше впливати як на масу і таким чином звести саму акцію в нівець. Декрет Президента Держави з 29. вересня 1930 р., яким зміну мови навчання в школі відсунено на 7 літ від останнього рішення, закріпив переміну українських (очевидно білоруських та литовських) шкіл на польські чи утраквістичні. — Таким чином польські чинники надіялися, що з часом вістря боротьби меншостевого населення в Польщі, а зокрема українського народу за свою рідну школу притупиться і нарід поволи привикне до чужої мови. Самопевність у тому напрямі була така велика, що на домагання наших послів національного шкільництва — представники уряду відповідали: це ви так хочете, але український нарід того не домагається, бо не переводить шкільного плебісциту. Окружний візитатор шкіл на Поліссі Вл. Сціборa у своїй книжці про розвій організації шкільництва в Кобринському повіті зазначив, що:

„...od sześciu lat ludność nie żąda nigdzie zmiany języka polskiego na krórył z ruskich, widocznie jest ona z obecnego stanu językowego zadowolona (?!) *)

Що всі ті обрахунки і запевнення не мали ніякої реальної основи — показав найкраще теперішній шкільний плебісцит. Противно — вже дотеперішній розмах того плебісциту, який переводить український нарід за українською школою, значно перевищив осяги першого плебісциту з 1925 р. Тоді поверх 100.000 батьків підписанням і внесенням шк. декларацій заявилися за своєю українською школою. Нині **поверх чверть міліона** українських батьків приблизно за 300.000 дітей виявило шляхом законно підписаних шкільних декляpацій незломну волю мати свою рідну українську школу і таким чином у законний спосіб на ново запротестували проти переміни українських шкіл на польські чи утраквістичні. Та на цьому не кінець. В останньому часі плебісцитова акція змоглася. Кожний повіт, кожна місцевість, що з якихнебудь причин не встигли були досі попідписувати і внести шк. декляpацій, хотіли би ще використати останні дні шкільного плебісциту. Тисячі шкільних декляpацій підготовляють далі. Акція на місцях у повному ході.

Розмах плебісциту за українською школою затрівожив польські кола. Тому куратор Львівської Шкільної Округи придумав уже спосіб, щоби спинити наплив шкільних декляpацій за українською школою, а саме: Видав розпорядок підчиненим повітовим шкільним інспекторам, щоби від передаючих батьків чи післанців вимагали леґалізованих повновластей від усіх батьків, а без тих повновластей, щоби не приймали більше шкільних декляpацій ніж 20 нараз, а на решту казав давати посвідку „на вагу", чи „на звиток паперів". У практиці виглядає це так: шкільний інспектор, перебираючи напр. 150 шк. декляpацій за 180 дітей у шкільному віці, потверджує тільки що перебрав 20 шк. декляpацій та 45 декаграмів друку, або: „жмуток чи звиток паперу"! Очевидно таке ставлення справи — це льогічна нісенітниця. Бо якщо нема права давати посвідки на всі декляpації, то нема права давати посвідки і на 20 шк. декляpацій та на декаграми чи звитки паперу!

Очевидно вимога, щоби передаючий шкільні декляpації (в даному випадку післанець) мусів мати нотаріяльну повновласть від усіх батьків, що вносять декляpації за українською школою, є протизаконна і проти того Українська Парляментарна Репрезентація найбільше рішучо запротестувала у самого прокуратора, вислала телеграфічно протест до міністра освіти і крім того окрему делеґацію до Варшави, щоби міністр відкликав самовільний протизаконний розпорядок львівського куратора. *)

Одночасно Правна Оборона при Головній Управі „Рідної Школи" видала інструкцію, щоби при свідках вкладати до коверт шкільні декляpації враз з їх списом, потвердженим свідками, і пересилати поручено почтою, залишаючи собі відписи.

Польська преса ликує. З радістю подає широкі заголовки в роді такого як: „**Ukraiński plebiscyt szkolny, zahamowany okólnikiem kuratora lwowskiego**"! Втіха сумнівної вартости...

Надіємося, що міністерство освіти скасує протизаконний розпорядок львівського шкільного куратора, бож ніхто не сміє спинювати українських батьків виконати законну постанову. На всякий випадок — якнебудь буде ця справа вирішена — то нині ніхто не може вже заперечити факту, що за українською рідною школою стоїть беззастережно весь український нарід.

Українську школу для українських дітей мусимо здобути! А шкільний плебісцит — це тільки перший етап у тій боротьбі.

*) „Рідна Школа", 1932, стор. 900 („Полісся в очах польського візитатора")

*) У цій справі містимо на іншому місці комунікат Укр. Парл. Репр.





## Заговір в еспанськім Марокко.

Щойно тепер закордонна преса повідомляє про небезпечну ситуацію, яка витворилася в еспанській частині Марокка. Військові частини тубильців, які оставали під командою еспанських старшин і були розташовані під Шешуаном, зробили змову, яку еспанці викрили через зраду одного зі змовників. Змовники мали підпалити склади з харчевими запасами; підчас паніки, викликаної пожежою, мали розграбувати склади зброїв й після того зробити марш на Шешуан. Справа постільки має поважний характер, що з туземців на чолі змови стояв один з найближчих співробітників Абд-іль-Кріма, а цілу історію інспірують еспанські монархісти.

## Що каже Міністерство про внощення шкільних декляpацій.

**Комунікат Української Парляментарної Репрезентації.**

У справі розпорядку Львівського Шкільного Куратора, щоби законно підписані декляpації складав у інспектора повновласник з нотаріяльними уповноваженнями від кожного, що бере участь у шкільному плебісциті, а також у справі потверджування відібраних декляpацій інтервеніював у Міністерстві Освіти дня 23. ц. м. пос. **Великанович** і дістав такі пояснення:

**1) Справа потверджування відібраних документів означенням їх ваги, а не числа торкається тільки менше важних прилог до ріжних прохань. Зате шкільні декляpації мають характер документів і батьки, або їх повновласники мають право жадати від інспекторів потвердження відбору кількости декляpацій у числах, а не їх тягару.**

**2) Розпорядок Куратора, щоби повновласник, який доручає інспекторові декляpації, мав від кожного підписуючого нотаріяльні уповноваження, не має законного оправдання і міністерство візве Куратора до вияснень його розпорядку та дасть належні доручення.**

Отже справа ясна, що декляpації підписані в приявні начальника громади може занести один чоловік, а не всі підписуючі та жадати від інспектора поквітування на них у цифрах. Також можна ці декляpації висилати почтою згідно з вказівками „Рідної Школи".

**Українська Парляментарна Репрезентація.**

—o—

## Як доручувати шкільні декляpації повітовим шкільним інспекторам?

Львівський шкільний куратор видав обіжник до підчинених повітових шкільних інспекторів, щоби вони не приймали більше шкільних декляpацій нараз як 20, а на решту давали посвідку на вагу або на звитки паперів. Окрім того, щоби домагались від передавців шк. декляpацій леґалізованих у нотаря, чи в суді чи в старостві повновластей від усіх батьків, які вносять шк. декляpації. — На тій підставі повітові шкільні інспектори не хотіли давати посвідок на перебрані шкільні декляpації.

В цій справі була делеґація Української Парляментарної Репрезентації в Міністерстві Освіти. Міністерство признало домагання шк. куратора за незаконні й обіцяло дати йому відповідні доручення.

Чи шк. куратор уже відкликав свій розпорядок, нам дотепер не відомо. З уваги на те треба шкільні декляpації передавати дотепер принятим звичаєм збірно через одну особу із супровідним письмом. Якщо повіт. шк. інспектори і дальше не приймали би шк. декляpацій, то негайно вислати поручено почтою зі списом батьків і дітей, як було подано).

Громади, від яких шкільні інспектори приняли вже шк. декляpації, не потребують предкладати додатково ніяких нотаріяльно чи судово леґалізованих повновластей.

Громади, які одержали від шк. інспекторів посвідку на вагу, нехай вимагають додаткової посвідки на число внесених декляpацій і за скільки дітей.

**Правна Оборона при Гол. Управі „Рідної Школи", у Львові, Ринок 10.**

**ШКІЛЬНИЙ ПЛЕБІСЦИТ за українською мовою навчання переводити безумовно в усіх українських громадах, де є польські й утраквістичні школи!**

**ВАШІ ВЛАСНІ ДІТИ ПРОКЛЕНУТЬ ВАС, якщо прийдуть до свідомости, що Ви мали законну змогу домагатися української школи і цього не зробили. Тому переводіть шкільні плебісцити за українською мовою навчання по всіх українських громадах, де є польська або утраквістична школа!**

# Відгуки.

**Офіціяльний комунікат.**

Тому, що в останньому числі „Діла" (з 25. б. м.) поруч із невеличкою вступною статтею цензура скреслила в цілості, разом з наголовком, також опис екзекуцій й останніх хвилин життя пок. В. Біласа і Д. Данилишина, подаємо офіціяльний комунікат ПАТ:

**„Львів, 23. 12. (ПАТ).** Сьогодні в год. 6.30 ранку на подвірі карної вязниці „Бриґідки" при вул. Казимирівській виконано присуд смерти на Василеві Біласові й Дмитрові Данилишинові, засуджених на кару смерти через повішення. До хвилини екзекуції засуджениці перебували у спільній келії, де греко-катол. духовник о. д-р Липський давав їм релігійну потіху. Після виведення засудженців на місце екзекуції, відчитано їм присуд. Засудженці поводилися весь час до останньої хвилини, зовсім спокійно.

Перший згинув Данилишин, потім Білас. При екзекуції асистували прокуратор д- Мостовський, лікарі д-р Мощенський і д-р Фіялковський та чотири оборонці засудженців. Після екзекуції в обох засудженців ствердили смерть".

**Де похоронили тіла?**

Мати Біласа й сестра Данилишина (в одній особі) робила заходи, щоби видали їй тіла обох близьких їй хлопців. У цій справі відіслали її та її правного заступника адв. д-ра К. Паньківського до прокуратора Мостовського. П. Мостовський відіслав їх до шефа прокуратури д-ра Хіровського. Цього останнього не було і заступав його прок. Турнель. Він заявив, що ця справа вже до крокуратури не належить. Тоді вони повернули назад до управи вязниці і там довідалися, що тіла в міжчасі вже похоронено.

**Чи буде наглий суд?**

Довідуємося, що в пятницю апеляційна прокуратура буцім то рішила не переводити другого наглого суду в городецькій справі. Зате виринула концепція сконструувати акт обвинувачення відразу проти кільканацять осіб, що перебувають тепер у вязниці з обєднанням кількох ріжних справ. Цей великий процес відбувся би перед судом присяжних у другій половині січня. Все це поголоски, бо офіціяльного комунікату в цій справі ще нема. Фактом є лише те, що ніхто з теперішніх політичних вязнів не дістав акту обвинувачення.

**Журналістичний патріотизм на 101 проц.**

Звертають нам увагу, що ті львівські польські ґазети, яких судовими справоздавцями є поляки, реферували останній наглий суд досить пристойно, без спеціяльної ворожої тенденції (за вимком згаданої у нас в останньому числі ганебної редакційної нотатки („Куріера Львовского"). Зате ті ґазети, де судовими справоздавцями є жиди („Ґазета Поранна" й „Експрес Вечорни") разураз робили хуліганські екстратури, то в тексті то в наголовках. Пояснити це можна ноторійним явищем: що жидівські журналісти, працюючи у чужонаціональних часописах, здебільша асимілюються та пристосовуються до національно-політичного характеру часопису на 101 проц. Їх амбіцією є стати „mehr päpstlich als der Papst selbst" мабуть тому, щоб не викликати і тіни підозріння, що вони гірші від „арійців". Очевидно, що ефект зовсім протилежний, бо така ревність викликує у всіх чесних людей, без огляду на расу й національність, лише несмак...

Ясно, що істнують і вийМки; деякі нам відомі, — але на терені львівської преси саме таких вимків нема. Повищі уваги не торкаються, очевидно, сіоністичної преси у польській мові, де нема 101-процентових польських патріотів; тому й „Хвіля" завжди реферує такі процеси дуже пристойно.

*

**Друкарські помилки.**

В останньому звіті з „III. дії трагедії" („Діло" з 25. ц. м.) трапилось кілька друкарських помилок, з яких справляємо найважніші:

Між арештованими, яким нібито грозить новий наглий суд, є п-на Ковалюківна, а не Ковальчуківна. Священик — свідок із останнього процесу, що так прегарно описав трагічну сцену над Дністром, зоветься о. **Киндій,** а не Кіндий. Вкінці ми писали про історію ендецького **„вискоку"**, а не „виеску"...

—o—

# Ревізії й арештування.

ЛЬВІВ.

В останних днях переведено у Львові знову численні арештування між українськими студентами. Арештованих, яких назвищ не подаємо з цензуральних оглядів, після переслухання в комісаріяті при вул. Яховича, перевели на Бриґідки. Рівночасно деякі студенти дістали візвання на поліцію, де з ними списали протокол.

ДРОГОБИЧЧИНА.

В Губичах, пов. Дрогобич, арештували урядовця Кружка „Р. Ш." п. Городиського Володимира і представника філії „Просвіти" з Дрогобича п. Німеловича Дмитра, які приїхали були до села з освітнім рефератом. Арештування переводять також в інших селах повіту.

СТРИЙЩИНА І САМБІРЩИНА.

По деяких селах Стрийщини і Самбірщини перевела поліція в останніх днях ревізії й арештування серед української молоді.

ТЕРНОПІЛЬ.

В дні 22. ц. м. відбулася в Тернополі ревізія в льокалі У. С. Т. „Поділля" і в „Соколі". В льокалі „Поділля" списали з кожним членом протокол і веліли зголоситися другого дня на поліції. В „Соколі" арештували після ревізії кільканацять осіб, переважно студентів.

РАВА РУСЬКА.

„Новий Час" повідомляє з Хлівчан, пов. Рава Руська: Дня 16. XII. 1932 р. переведено в нашому селі масові ревізії. Переводив їх місцевий постерунок поліції. Пошукували і питали за „Сурмою" й іншою нелеґальщиною та зброєю. Переведено ревізію майже 4-годинну в бібліотеці чит. „Просвіти" (питали за „Сином України" і „Під Корсунем") у присутности бібліотекаря чит. п. Д. Хомина і члена виділу. Потім переведено докладну особисту ревізію у крамаря кооп. „Сільський Господар" — централя п. Івана Дудика, в секретаря „Лугу" і в самій кооперативі. З черги переведено дуже докладну 5-годинну ревізію у гром. Івана Душного (займався переводженням шкільного плебісциту в окрузі), в якого забрала поліція тризуб, книжку видання „Нов. Часу" — Елеміра Буржа: „Під ґільотиною" та низку комунікатів і інструкцій філії „Просвіти" з Рави. — Дня 17. XII. переведено ревізію в родичів п. Н. Дудика та забрали його книжки: Леонід Бачинський: „Правила доброго поведення", 6 примірн. „Літ. Наук. Вістника" з 1926 р. та 4 прим. „Л. Н. В. з 1922 р. Ревізію переводив командант поліції. Шукав за „Сурмою" і зброєю. Слідуючого дня доручила поліція читальні та гром. Душному Іванові судовий наказ ревізії — а п. Дудик і кооператива не одержали його досі!

—o—

# У 25-ліття Т-ва „Сила".

**Богослуження у Преображенській церкві. — Святочна академія. — Дещо з історії Т-ва „Сила". — Привіти. — Закінчення.**

В неділю 25. ц. м. святкувало Товариство українських робітників „Сила" 25-ліття свого істнування. Свято це складалося з двох частин: богослуження і святочної академії, в яких взяло участь, крім запрошених гостей і делеґатів українських установ, до 200 членів Т-ва.

Службу Божу в подяку за опіку відправив у Преображенській церкві в полудне голова „Сили" о. Антін Каштанюк. Після того Преосв. Н. Будка відправив в асисті трьох священиків панахиду за померших членів Т-ва. В часі Сл. Божої і панахиди уставилися члени „Сили" в церкві зі своїм прапором. Крім того були в церкві делеґації з прапорами від братніх товариств: „Зорі" і „Волі".

Після богослуження перейшли члени „Сили" разом з гістьми до льокалю Т-ва „Зоря" при вул. Вірменській, де відбулася святочна академія. Академію започаткував мішаний хор під дир. радника Кудчинського, що відспівав „Молитву" з опери „Запорожець за Дунаєм" Артемовського. Тенорове сольо у тій молитві виконав п. Михайло Бодак. Після того о. Каштанюк виголосив промову, в якій зложив іменем Т-ва подяку й поклін Митрополитові та побажання швидкого повороту до здоровля, а потім привитав присутнього на святі епископа Будку, представників українських установ, представників преси і т. д. Окремо привитав двох живучих членів першого виділу Т-ва, яких присутні вшанували горячими оплесками. В дальшій частині своєї промови подав о. Каштанюк короткий нарис діяльности „Сили" впродовж останніх 25 літ.

Думка про потребу такого товариства зродилася у Львові в 1906 році. До часу вироблення й затвердження статуту збиралися українські робітники в ресторані при площі Бернардинській, а потім в одній друкарні при вул. А-

---

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 28. ГРУДНЯ 1932.

Д-Р ОСИП ФІЛЯС. 11

# Суспільна опіка
## у наших умовинах.

(Докінчення).

Крім смертности немовлят стверджуємо величезну на розмірно малім просторі в порівнанні з Радянщиною загальну смертність найсильнішу в Европі. Стан нашого жіноцтва знаний в Европі. Нужди нашого села підчеркувати і згадувати не треба. Вагітна жінка працює до останніх хвиль перед породом і працює тяжко. Знаємо, що чим довше і тяжче в часі вагітности жінка працює, тим меншу та слабшу дитину родить. Вже сам час вагітности такої жінки є на 20—25 днів коротший як жінок, що перед породом відпочивають. Вага так уроджених дітей на 300—400 грамів менша як нормально. Після породу встають наші жінки майже з правила на другий день до праці. Львівський професор Марс, поліжник, сказав раз у прилюднім викладі: „Хто знає наше сільське населення і порівнає його з чужинним, мусить завважити величезну ріжницю у вигляді жінок. Завважити її можна підчас більшого скупчення народу як праздники, ярмарки т. п.: там де значна частина селянства бере участь, кидається у вічі: брак молодих замужних жінок: бачимо або молоді дівчата або більше чи менше старі жінки".

Це торкається жінок в найкращім віці, бо між 20—35 р. ж. Стан цей досі не змінився, так буває і тепер. Багато жінок, з недостачі бодай 8-денного відпочинку по породі лишається каліками на ціле життя. Про це свідчать ґінекольоґічні та поліжничі статистики. Нинішня господарська скрута ще й причинилась до зросту штучних викиднів.

Брак примітивної гиґієни у хатах, сама будова домівок (деревляні долівки) санітарні умовини (кльозети), недостача доброї криниці, близьке сусідство стайні та гною — це все спричинює поширювання гострих пошесних недуг як туберкульоза, трахома, праниці. Алькоголізм на наших селах поглиблює ці сумні обставини, так, що певно твердж 50—60 відс. наших сільських дітей уже хорує на туберкульозу.

Сільські діти в 100 відс. перебули тяжку кривуху і за весь час свого життя невідповідно та недостаточно живлені, брудні, неохайні, себто знаменитий терен до зараження та виплекання недуги. Стан здоровля нашого громадянина до середніх літ — поза малими вийМками — був і є злий. Був поганий до війни, війна відносини значно погіршила, тепер панує господарська скрута. Саме через такий санітарний стан 40.000 нашого цвіту лягло буйними головами на степах України скошених сипним тифом. Це цвіт, який цвітом у повнім того слова значінні ніколи не був. Була це молодь, від колиски виставлена на цілий ряд недуг, на голод на нужду, визнажена надзвичайним воєнним трудом не дорівняла іншим. Що сильне було передержало й тиф та нині живе, хирляве вимерло.

Коли поглянути при нагоді ріжних рідношкільних свят у Львові на збір більшої скількости наших малих дітей та перевести розслід їхнього розвою, їх віджившлення, зовнішнього вигляду в порівнанні з дітьми от хочби сусідів — перегляд випадає на нашу некористь. Діти майже у 100 відс. перебули гострі пошесні недуги головно кашлюк, кір, вітряну віспу — дальше красуху, обклад — щонайменше 50 відс. є заражених або хворих туберкульозою.

*Яка нинішня дитина, таке буде громадянство за 25 літ. Здорова, правильно розвинена дитина — це здорове громадянство.*

Це головні *гасла всіх* народів, а у нас?

Працюють, як сказано, товариства, але не всі члени, тільки *виділи* товариств, решта членів сходиться раз на рік до рахунку совісти, яким бувають загальні збори. Працю ведуть товариства не з погляду суспільної опіки, але харитативности, що з основами суспільної опіки нічого спільного не має. Товариства працюють без відповідно виквалifікованого помічничого персоналу. Члени товариств, учительство та загал інтеліґенції не підготовлений, завважуємо брак знання основ примітивної гиґієни та загального погляду на

кадемічній. Статут Т-ва „Сила“, що його вироблено при співучасти дир. Василя Нагірного і д-ра Костя Левицького, внесли на затвердження при кінці 1906 року. І. Загальні Збори Т-ва відбулися 20. січня 1907 р. при співучасти 56 членів. Першим головою „Сили“ вибрали дир. Василя Нагірного. Члени збиралися спершу в льокалі чит. „Просвіти“ у Середмісті (в домі „Просвіти“), потім мали льокаль у Ставропігії, а згодом примістилися в льокалі „Т-ва Львівська Русь“ (знову в домівці „Просвіти“), з якого лона вийшло „Міщанське Брацтво“. Прапор Т-ва посвятив митр. Шептицький 12. січня 1908 року. В 1909 р. став головою „Сили“ о. Евген Гузар, який проводив йому аж до своєї смерти (1918 р.). За його головства Т-во дійшло до 700 членів (перед війною), мало 22.000 корон на книжечці, призначених на купно власного дому, власну велику орхестру, доволі богату обстановку і т. д. Все те знищилось або пропало в часі великої війни, так що в 1919 р. треба було всю працю починати цілком наново. Тут треба ще зазначити, що „Сила“ попри культурно-освітню працю допомогала і тепер допомогає своїм членам матеріяльно, а до часу утворення Каси Хорих давала членам і лікарську опіку через своїх лікарів, якими були д-р Озаркевич і д-р Вахнянин. По смерти другого голови о. Гузара став гол. „Сили“ в лютім 1919 р. о. Каштанюк. До помочі стануло йому всього 16 членів, які повели працю так, що небавком мало Тво вже поверх 1.000 членів. У домівці Т-ва в домі при вул. Курковій (де тепер бурса Нар. Дому) відбувалися вечірки, відчити, курси, проби амат. гуртка, хору і т. д. Така праця йшла також у новій домівці „Сили“ при вул. Краківській ч. 17., де воно міститься по нинішній день. При кінці промовець зазначив, що Т-во веде від кількох літ акцію за купном власного дому, а покищо набуло на власність догідну площу на фестини і літні забави при вул. Войтіха.

Після вислухання тої історії Т-ва відспівав ще хор „Річеньку“ Лаврівського і „Засяло сонце“ Недільського. Потім о. голова відчитав привіти, що наспіли на свято від „Просвіти“, „Рідної Школи“ Центробанку, Народньої Торговлі, „Карпатії“ та інших установ. Устні привіти зложили: Преосв. Будка, дир. Сидорак від „Зорі“, ред. Гладкий від Президії УНДО, п. Березовський від Народньої Організації, п-і Тишинська від „Будучности“ і п. Жмінковський від „Волі“.

Закінчив свято голова Т-ва, подякувавши всім гостям, делеґатам і членам за участь. Присутні відспівали „Ще не вмерла“. Після свята зроблено на подвірю знимку.

**Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.**

## Таємничі розмови фінансістів.

Велику сензацію викликала у французьких політичних і фінансових колах вістка, що президент Англійського Банку Монтан Норман стрівувся тихцем на французькій Рівієрі з колишнім премієром Пуанкаре та перевів з ним дві довгі розмови, про які обидва діячі зберігають строгу тайну.

повставання, викликування та поширювання недуг. Праця цих товариств нелегка. В самім громадянстві нема зрозуміння економічної вартости здоровля людини (вже більше є зрозуміння економічної вартости тварини на селі) нема нахилу до зрозуміння вартости повно здорових громадян.

Свою працю ведуть усі товариства, поза Укр. Гигієнічним Товариством, виключно ляіки. Ціла низка товариств чисто суспільного характеру веде свою працю кожне на власну руку. Це установи, де 9/10 справ рішати мусить фахове лікарське знання; є це справи життя та здоровля громадянина — коли мають дати додатній вислід — мусять бути у лікарських руках. На ділі є вони в руках ляіків, тому не можуть змінити теперішнього стану.

*Ми нині відповідальні за наше населення за 20—30 років, нинішня скрута нашого населення накладає на нас обовязок поставити постуляти суспільної опіки на ширшу площину, у звязку зі справами, які повинні торкатись не тільки згаданих товариств. Не візьмемо цієї справи в руки самі, візьмуть її чужі на нашу власну некористь.* Представлений попередньо стан нашого громадянства, величезна смертність, десяткування нашого народу від часів великої війни по нинішній день ріжними недугами, упадок духа — це все ставить нас перед конечністю негайно взятися за суспільну опіку, як цього вимагають нинішні обставини

# Різдвяний поклик Папи Пія XI.

**1933 рік роком святим.**

В дні 25. грудня Папа Пій XI. передав із свого кабінету у Ватикані до мікрофону поклик до цілого християнського світа дбати більше про соціяльну справедливість і любов ближнього. Слова св. Отця трансмітували майже всі европейські радіостації. При цій нагоді треба зауважити, що папа Пій XI. не перший раз користає з радія і що він взагалі проявляє велике заінтересування та зрозуміння для найновіших здобутків техніки. Також нераз уже впродовж 11-ти літ свого перебування на Апостольському Престолі Пій XI. накликував до мира й взаємної любови.

Ця остання папська різдвяна енцикліка є формально відповідю на бажання кардинальської колеґії. Папа висловлює у ній своє співчуття та глибоку журбу з приводу жахливих переслідувань катол. церкви в Еспанії, у Мексику й Совітському Союзі. В дальшому торкнувся глибоких конфліктів, які роздирають світ, та зокрема підкреслив лиховісне значіння світової господарської кризи, яку вважає найбільшою кризою у світовій історії. Папа просить Бога, щоби просвітив правління усіх держав, так, щоби побідила соціяльна справедливість та почуття любови ближнього у міжнародніх відносинах. Складаючи всім народам святочні бажання, бажає їм папа зокрема мира, спокою, взаємного довіря та праці з відповідною винагородою.

Папа Пій XI. в окремому уступі заповідає, що **з днем 2. квітня 1933 року** починається і 1934 року кінчається **Святий Рік.**

Наприкінці папа підкреслює, що його бажання й молитви торкаються не лише католицьке духовенство й усіх християн, але взагалі цілий світ, щоби він — бодай один рік — не терпів під тягарем шкід і відшкодувань, довгів і репресій, конфліктів і непорозумінь.

—о—

# „Ювилейна сесія“ ВУАН.

**Домбаль у почесній президії. — Привіт від галицьких учених.**

У Київській Опері відбулось урочисте відкриття „ювилейної сесії“ Всеукраїнської Академії Наук, присвяченої пятьнацятим роковинам революції. До президії святочного засідання „вибрали“ таких визначних „українських учених“: Шліхтера, Скрипника, Затонського, Демченка, Домбаля (!), акад. Соколовського та інших. До „почесної президії“ вибрали Політичне Бюро ЦК ВКП(б), Політбюро ЦК КП(б)У та академиків Карпинського, Вавілова, Лукіна, Кржижановського, М. Ґоркого, Ромен Роляна, Анрі Барбюса, Йоффе, Вінтера та Александрова (жаль, що не вибрали ще „почесним головою“ Менжинського та гуртом усіх місцевих аґентів ГПУ. — Прим. скл.).

Сесію відкрив вступною промовою президент ВУАН акад. Богомольцев і між іншим заявив таке: „Наука і техніка в країні рад стали засобами боротьби за соціялізм. ВУАН, найвища науково-дослідча установа на Україні, після впертої праці над переборенням контрреволюційної спадщини „Спілки Визволення України“, кріпне та стає справжнім осередком боротьби за радянську науку. Під проводом робітничої кляси, з партією та її ленінським ЦК на чолі, спираючись на марксо-ленінську теорію, ВУАН буде й далі продовжувати цю роботу“.

Сесія вислала привітальні телеграми Сталінові і Косіорові. Зате на адресу сесії наспіла така телеграма зі Львова:

„Відтяті непереможними перешкодами від участи в засіданнях сесії шлемо сердечне привітання та побажання найкращих успіхів. Акад. Студинський, Возняк, Колеса“. Привітальна телеграма прийшла також від акад. Щурата зі Львова... (Укр. Бюро в Жен.).

# Вечорі рідного слова п. Юліяна Ґеника-Березовського.

Культура рідного слова не може обмежитися до науки граматики і правильного писання, треба старатися балакати гарно, — в театрі, з естради, скрізь. Перше по школах вчили реторики і тепер ще декламація входить у програми навчання, але при шкільних декламаціях в першу чергу звертають увагу на вивчення завданого вірша напамять, а не на його виголошення. Властиво тільки проповідниця і театральна сцена є тими місцями, з яких роздається гарно виголошене наше слово. А цього замало. І замало, щоб на вечірках та святах наші декляматорки й декляматори гарно рецитували літературні твори. Томуто щасливою треба вважати ідею п. Юліяна Ґеника-Березовського, який своїми рецитаційними вечорами старається піднести і поширити культуру українського слова.

Треба признати, що має він до того повне право, бо здобув собі солідне не тільки граматичне, але і драматичне підготовлення. Знання української фонетики йде в нього в парі з чистою і ясною дикцією, з правильною емісією голосу та зі зрозумінням законів динаміки, а що природа вивінувала його мягким, баритоновим органом голосу, так рецитацій його можна слухати зі справжньою насолодою.

Свої вечорі п. Ґеник-Березовський попереджує передмовою, в якій зясовує ціль їх та завдання. Отсі програмові вступи він пристосовує до місця і часу, — яка авдиторія, такий і виклад. А потім іде програма, складена не з легкої руки, а вміло, зі знанням нашої літератури. Особливу ввагу звертає рецитатор на Шевченка, Франка і Федьковича, але і з молодших мистців нашого слова уміє вибрати щонайкращі твори. Кожний вірш проаналізований основно аж до першого творчого задуму. Для п. Ґеника не так важний зовнішній ефект, як те щось глибоке, не для всякого видне і ясне, що часто-густо скривається в поезіях. Переживання поетової душі, його психольоґічні процеси, незвичайні настрої — все те п. Ґеник старається і вміє при помочі мистецького орудування голосу добути наверх і поставити перед здивованими і захопленими слухачами. Кожний поет в інтерпретації п. Ґеника має свій стиль, свій окремий характер; він інакше декламує Шевченкові думки, а інакше виїмки з Франкового „Зівялого листя“.

Хоч кінчив драматичну школу, над рухами і мімікою панує якнеможна краще. Не видно, щоб хотів рухами і грою очей та уст викликувати особливе враження: „слово“ тут головний і одинокий актор.

А всеж таки не всі твори, декламовані п. Ґеником, викликують однаково сильне враження. Найкраще (на наш погляд) вдаються йому ті, де є сильні драматичні акценти. Тоді голос його набірає окремої пластики, вражає не як репродукція, а як оригінал твору, — жиє. Дуже добре виходять у декламації п. Ґеника виїмки з „Лиса Микити“, а вже просто незрівняно декламує він Федьковичевого „Довбуша“. Не змінює тексту, тільки дає гуцульську вимову, не роблену, не підслухану, а справжню гуцульську вимову, до якої декламатор звик від дитини і дійсно варт послухати, якою чудовою стає тоді ця Федьковичева поемка. **Б. Л.**

—о—

# Клопоти Гітлера.

Поруч із внутрішніми непорозуміннями у таборі національ-соціялістів, які щораз частіше доводять до сецесій і розколів, поважною турботою Гітлера є фінансові справи. Так напр. у Реґенсбурґу нац.-соц. орган *„Дас шаффенде Фольк“* („Творчий нарід“) припинив свою появу саме на Різдвяні Свята наслідком запротестованих векслів. Довги реґенбурського відділу нац.-соц. партії досягають 30.000 марок. Поважні непорозуміння вирнули серед вірцберських національ-соціялістів. Тамошня нац.-соц. опозиція почала видавати власний тижневик, в якому гостро атакує вождів нац.-соц. партії.

З другого боку провід. Гітлер старається зліквідувати найповажніший конфлікт, а саме поміж проводом партії і Штрассером. З тою метою мають відбутися безпосередні зустрічі Гітлера зі Штрассером, при чому одна з них відбудеться у Брунатному Домі в Мінхені.

—о—

# Виміна ратифікаційних грамот

## між Польщею та СРСР.

Напередодні польського Навечеря Христового у міністерстві закордонних справ у Варшаві відбулася урочиста виміна ратифікаційних грамот пакту неаґресії між Польщею та СРСР. При цій нагоді мін. Бек і сов. посол Антонов-Овсєєнко виголосили промови, у яких підкреслювали велике значіння тої політичної умови.

**ШКІЛЬНИЙ ПЛЕБІСЦИТ** за українською мовою навчання треба переводити не тільки там, де польська чи утраквістична школа, але також, де має повстати школа.

# Економічний огляд.

## ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

### Внутрішні ціни й експорт збіжа.

Інтервенція Держ. Промислово-Збіжевих Заведень (ПЗПЗ) на внутрішньому ринку і вивозові премії — це засоби на підтримування внутрішніх цін. Ті ціни, як зрештою в усьому світі, виявляють постійну тенденцію обнижування. При великій у цьому році подажі збіжа в Польщі ПЗПЗ тяжко інтервеніювати. Тому експортові кола радять підвищити вивозові збіжеві премії, бо вони спричинилиб відплив більшої кількости збіжа за кордон. Тимчасом заповіджено власне знижку за половину вивозової премії на ячмінь. Це заінтересовані кола кваліфікують як „заломання збіжевої політики“, що при обявах пасивности в цьому році згаданих Збіжевих Заведень межує з банкроцтвом цієї політики.

### Господарські програми. Накручування конюнктури.

Після цілої низки господарських програм, що їх проголосили заінтересовані кола: Левіятан, Пр.-Торг. Палати, ремісники, купці, хлібороби, висуваючи постуляти, позбавлені подекуди внутрішньої льогіки, після того всього — промовив уряд устами свого премієра. В урядовій господарській програмі домінують дві тези: 1) стійність вартости золотого і рівновага буджету, 2) низький рівень цін у промислі, приноровлений до рівня цін у хліборобстві. Як заінтересовані кола, так і уряд не порушують ширше справ, звязаних з господарською структурою (вільна і вязана господарка, етатизм і т. і.), хоч ці справи є засадничі для усунення недомагань в економічному житті.

### Шлях до господарського визволення — кооперація.

Автор свіжо виданої книжки „Економіка кооперативного руху“, польський кооперативний діяч Вл. Єнєр (наклад П. Т-ва Економічного у Львові), бачить господарську майбутність Польщі в кооперації. Тільки ця система, тільки будування на загальних і вічно-тревалих господарських засадах, що визволюють від чужої економічної переваги, дає гарантію успіхів. Особливо велику вагу приписує автор кооперації у зменшуванні ролі чужого капіталу в господарському житті Польщі, якщо не в цілковитому його усуненні.

## СВІТОВА ХРОНІКА.

### Актуальна проблема — воєнні довги.

Ця справа все ще товчеться на сторінках европейської преси. 6 держав — Англія, Чехословаччина, Італія, Фінляндія, Литва і Латвія дотримали своїх зобовязань і заплатили Америці довг у сумі 98,722.675 дол. Натомісць пять держав — Франція, Польща, Бельгія, Естонія і Мадярщина відмовились заплатити 26,211.531 дол. довгу. Французька преса підкреслює, що не платничі чи трансферові (переносні) труднощі були причиною такого кроку Франції — а засадничі. Власне ця засаднича розвязка воєнних довгів є темою пляну Гувера й окремо пляну Рузвельта. Останній — а він властиво міродатний — видвигає питання рекомпензат у формі відчинення европейських ринків для американського промислу. При сьогоднішній покупній силі Европи — справа малонадійна.

### Загрожені льокати. Франція перестане бути захистом міжнародного капіталу.

Міжнародній капітал — після першої катастрофи англійського фунта і проявів непевности в Америці — найшов, здавалось, безпечну криївку у Франції. Тимчасом і тут не везе йому. Діри в буджеті спричинили нове потягнення французького уряду, яке викличе нову мандрівку капіталів, але цим разом уже мабуть до... скринь. Проектований закон ліквідує банкову тайну, отвирає банкові сейфси, заглядає в чужі конта не лишень у банкових, але теж і в приватних вірителів, заводить податок від усяких вартостей, які отримує кредитор у заміну за випозичення капіталу. Ригористичні приписи не дозволять „ходити поміж дощ“. У клясичній батьківщині рентієрів — це буде переломова подія, що викличе поважні комплікації на фінансовому ринку. Ґазети пишуть, що еміграція чужих капіталів з Франції вже почалась.

### Радянщина в лабетах кризи.

Не везе Радянщині в її ізоляції від світової кризи. Рвуться нитки містерної сіти — пляновоі господарки, крахує розбудова промислу ціною голоду, з монументальности перейшла ця розбудова вже на промисл щоденних потреб село не сповняє своїх завдань, які йому приписує місто, гріш тратить вартість, платні ростуть, безробіття прибирає на силі, державний буджет виявляє небуденну дефіцитовість. Московські кореспонденти закордонної преси сповіщають, що тріюмфальні діяграми радянських досягнень у порівнанні до досягнень капіталістичного світу щезли з публичних місць, де вони досі містились для піднесення духа пів-голодних мас... Загально-світова криза втягнула Радянщину у своє царство. Не помогли специфічні форми радянського господарства, які ніби-то виключають безробіття й інші нещастя капіталістичного світу. Союзний комісар фінансів, Гринько, відомий колись реформатор українського шкільництва, заявив на сторінках „Екон. Жізні“, що найважніше завдання — це ощадність у державних видатках. Ця заява слушна, коли зважимо, що в буджеті С. Р.С.Р. заповідають 3 міліярди рублів дефіциту.

### 30 міліонів безробітних.

Міжнародне Бюро Праці розіслало урядам усіх держав циркуляр, в якому подає, що у світі є тепер 30 міліонів безробітних. Державні фінанси обтяжені непосильним обовязком утримування цієї кольосальної армії. 4 міліярди фунтів штерлінґів — ось річна страта заробітків. Безробітні не мають змоги нічого заробити і не можуть нічого видавати. В той спосіб безробіття, яке є безпосереднім наслідком господарської депресії, є одночасно одною з найважніших її причин. Міжн. Б. Праці радить для зменшення безробіття скоротити час праці. Варто зазначити, що польські промисловці саме тепер висунули наново постулят 48-год. тижня праці, себто без т. зв. англійської суботи.

В. Н-вич.

...говельна Спілка“ в Сулимові не тому, що ті члени дають своє молоко до районової молочарні „Маслосоюзу“ замість приватному торговцеві, котрого нібито піддержує Р. Рев. Союз. Тих двох членів надз. ради припинили в урядуванні на основі § 44. зак. про кооп., бо вони не сповнили своїх обовязків (контроля молочарні), через що кооператива понесла значну шкоду, стверджену ревізією, а крім того як члени надз. ради доставляли молодо до іншої молочарні, всупереч статутарному обовязкові. Р. Ревіз. Союз не піддержує приватного торговця проти „Маслосоюзу“, бо Р. Ревіз. Союз поручив кооперативі доставляти молочарські продукти „Маслосоюзові“, а товари купувати в „Центросоюзі“. Для вирішення цього скликано загальні збори членів кооперативи і якийсь час доставлювано масло „Маслосоюзові“, а товари купує кооператива в „Центросоюзі“ саме внаслідок рішучого домагання Р. Ревіз. Союзу. Вкінці заявляємо, що неправдою є, що кооператива поносить великі страти з причини браку фахового надзору. Шкоду в кооперативі спричинив брак постійної внутрішньої контролі зі сторони покликаних органів кооперативи.



# НОВИНКИ

— **Приймаю як давніше в моїм Заведенні при вул. Сикстуській ч. 17 від 9—1 і 3—6. Насс.** 4-4

— **Черевики, кальоші, снігівці, пантофлі** і всяке інше взуття купуємо виключно в „КОМЕТІ“, Львів, Ринок 21, Станиславів, Сапіжинська 10.

— **Конфіската „Діла“.** Попереднє (287) число „Діла“ підпало конфіскаті за два більші місця передової п. з. „Третя дія трагедії“. Це 40-а конфіската нашого органу в цьому році.

— **Нові українські часописи.** Крім заповідженого вже у нас двотижневика **„Львівські Парохіяльні Вісти“**, що обсуговуватиме потреби львівських церков, виходитимуть з новим роком у Львові ще такі українські часописи: „Наш Прапор“ (двічі в тижні) і популярний гумористичний двотижневик „Комар“. Оба ці органи видає п. Іван Тиктор.

— **На почесний „Дар Просвіти“.** У двацяті роковини смерти Ґенія Української Пісні М. В. Лисенка схиляю голову перед Його святою памятю і пересилаю 5 дол. на цілі Т-ва „Просвіти“. **Модест Менцінський** у Стокгольмі. 17. грудня 1932. — Подаючи до відома громадянства цей прегарний вчинок нашого славного співака, що памятає на чужині за „Просвіту“, Головний Виділ складає йому за цей дар щиру подяку.

— **Жіночий кружок „Рідної Школи“ ім. Ганни Барвінок у Львові** повідомляє: Передсвяточна ярмарка в користь дівочої школи ім. Тараса Шевченка відбудеться 1. січня 1933 р. Українські громадянки, в першу чергу бувші учениці нашої школи, шліть: індики, курки, заяці, печиво, масло, яйця і т. п. або гроші до дня 31. грудня 1932. Наперед дякуємо за дари на піддержку нашої школи. Адреса: вул. Мохнацького 12. Почтова оплата до 5-кілевих пачок (posyłka żywnościowa) коштує 50 сотиків.

— **Жінки, Господині, Мами!** Приходьте дня 30. грудня 1932 р. в год. 5. вечором до домівки „Маслосоюзу“, вул. Бартоша Гловацького ч. 23, на чергові **ширші сходини членок філії „Союзу Українок“**, де довідаєтеся, скільки зла робите своїм дітям та своїм найближчим, подаючи їм молоко та всякі інші молочні продукти, куповані на міських торговицях. З реферату про відживчу вартість і ґіґієну набілу побачите наглядно, що поширюючи рідний промисл і купуючи у крамницях „Маслосоюзу“, приносите користь у першій мірі собі та найближчим. Реферат буде получений з показом ріжного роду набілу та його якости. Перед сходинами екскурзія присутніх до нових забудувань „Маслосоюзу“.

— **Ще в справі молитви у школах.** Дістаємо таку нотатку: Один священик львівського повіту був на днях у повіт. інспектора п. Фурманкевича з жалобою, що в його школі, де є 87 дітей гр.-кат. обряду, від початку року діти ще ні один раз не мали спромоги помолитися у своїй рідній мові з причини відомих заряджень. На це дістав таку відповідь: „Ви перші з цілого повіту приходите з того роду жалобою. Не знаю нічого про зловживання, які діються з причини молитви в повіті, бо ніхто мене про це не повідомляє. Прошу повідомити Вп. Отців, щоби мені зараз устно або письменно подали про ті справи, а я негайно заряджу, що слід. Приписана молитва відноситься виключно до дітей польських (римо-кат.), а діти гр.-кат. обряду мають молитися на переміну тільки у своїй рідній мові.“ Цю справу уважали ми за вказане подати до відома Вч. Духовенства для відповідного вжитку.

— **На будову Національного Музею у Львові** (вул. Мохнацького 42) зложили: Д. Мороз 4 зол. (разом 26.80), по 10 зол.: п. В. Верхола (разом 40), С. Скоробогатий (15), оо. дек. І. Винницький (разом 60), М. Волинець, Я. Глинський, М. Дереш, Я. Долгий, О. Кравич, А. Мельник (разом 15.50), Н. Мельничин, Н. Паславський, Е. Радкевич, В. Сайкевич, Е. Тарнавський і С. Юзич — усі з ходорівського деканату. Доси зложено 2592.40 зол. На будову видано 14.580.15 зол. На викінчення будови внутрі потрібно ще 6.000 зол.

— **З ким веде кооперацію „Русскія Ревіз. Союз“ у Львові.** На новинку під цим заголовком („Діло“, ч. 283) дістаємо таке вияснення з „Русского Ревіз. Союзу“: Р. Рев. Союз припинив в урядуванні двох членів надз. ради кооп. „Тор-...

— **Пересторога перед обманцями!** Управа Т-ва українських гр.-кат. робітниць „Будучність“ подає до відома, що нікого не уповажнила збирати жертви на цілі робітничої організації „Будучність“.

— **Остре стріляння на Замарстинові.** В днях 2, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 14, 18, 19, 21, 23, 25, 26, 28, 30. січня 1933 р. на військовій стрільниці на Замарстинові відбуватимуться вправи острого стріляння військових відділів. Смуга, якою переходити буде зборонено для безпеки життя, буде обсаджена стійками, яких треба слухатись.

— **Нові польські захисти. у наших горах.** За останні дні віддало Польське Т-во Татшанське до вжитку туристів і лещатарів два свіжо-побудовані захисти в наших горах. Перше — в Татарському Провалі на польсько-чеському кордоні. Траса: Татарів-Яблониця-Ясіня. Друге — в Заліктю (Дрогобиччина). Доступ з Мразниці або з Розлуча за біло-синіми знаками. Не відбираючи значіння тим станицям, яке вони безперечно мають для туристичного руху, доводиться з жалем зазначити, що і в тій ділянці все більше стають господарями наших гір поляки Темпо, в якому розбудовується П. Т-во Татшанське через свої численні відділи в наших Карпатських горах, є чимраз швидше і недовго ці гори не матимуть не менше туристичних захистів, як Татри і Шлеські Бескиди. Одначе ми до дверей тих захистів стукатимемо як чужинці.

— **Ріжні вістки.** У Токіо вибухла величезна пожежа; є кількадесять жертв, смертних і ранених. — В Італії за листопад скількість безробітних зросло з 956.357 на 1 міл. 38.757 тис.; найбільше безробітних у Льомбардії. — Чіле вибрало нового президента Артура Аллесандрі. — Цими днями від нежданих морозів згинуло у Спол. Держав 150 осіб. — У Вероні, у ратуші, влаштували малий музейний відділ памяток, звязаних із Шекспіром, головно про „Ромеа та Джулієтту“. — У Ню-Йорку арештували ще одного, якого обвинувачують у крадежі сина Ліндберга; зветься він Вілям Штольц. — Італійський летун Донатті побив світовий рекорд високого лету на туристичнім літаку з пасажиром — 9 і пів тис. метрів. — 17. січня Льойд Джордж скінчив 70 літ; у парляменті він є 42 роки; у свято своїх уродин він виступить на вічу з промовою у своїй виборчій окрузі. — У Руані збудували найсильніший в Европі паровіз; інжинієри з ріжних країн приїхали туди його оглянути. — Відомий із львівського процесу Горгонової імж. Заремба переніс на постійне своє бюро до Варшави, де будує для себе хату.

— **Гарна цифра.** Міжнародне бюро праці в Женеві обчисляє, що тепер у світі є приблизно 30 міліонів безробітних.

— **Шукають за Зіновієвим і Каменевим.** Два колишні провідники більшовиків як у воду кинули. Їхні приятелі на чужині, т. зв. троцкісти дістали звістки, що Зіновієва заслали у Казакстан, а Каменева у Мінусинск.

— **Процес із риським договором.** Морґанатична жінка російського великого князя Михайла Александровича, графиня Брассова, веде процес з польським урядом за маєток, який належав до неї. Маєток лежав в околиці Ченстохова і був варт 12 міл. дол. Суд у Ченстохові ставив

на становищі риського договору, який рішає, що маєтки членів колишньої царської рідні на території приналежній до Польщі, стають власністю польської держави. Брассова процес програла мусіла заплатити великі судові кошта.

— **Труп у трьох валізах.** Місяць тому у вагоні III. кл. поїзду Рим-Неаполь найшли дві валізи. Там був труп жінки, порізаної на кусні; бракувало тільки рук. На другий день у поїзді Торіно-Рим найшли третю валізу з руками вбитої жінки. Нелегко було найти вбивника, бо не можна було ствердити особи вбитої. Поліція розпитувала поволі всі рідні, в яких за останній час пропали молоді жінки. Нарешті ствердили, хто це вбита, на підставі бородавки на плечах. Була це Толіна Ґорієтта, 30-літня гувернантка з Риму. Виснилось, що Ґорієтта зробила недавно знайомість на підставі якогось подружого оголошення з молодцем, що виступав як власник панцісну у Специї. Він освідчився їй, вона згодилась вийти за нього замуж і виїхала з Риму до нього до Специї. Від того часу щезла Ґорієтта і цей таємний молодець. Поліція має опис цього молодця і тепер шукає за ним. Причини злочину невідомі. Чим не кінова сензація?



— **Як Англія заплатила свій довг.** 15. грудня британський уряд заплатив свій довг Спол. Державам. Ця операція відбулась у підземеллі Федерального резервового банку у Ню-Йорку, 60 стіп під землею і де є золота на більш як мілярд. Коли вранці відчинили ворота банку, сторож у синім уніформі зїхав у льох і на дверах двох відділів наклеїв надписи, що все золото, яке там є, належить до Англії. Це був перший акт формальности. У полудне зійшли туди заступник директора банку, чотири сторожі і газетний репортер. Один зі сторожів зірвав надписи на дверах на знак, що Англія заплатила свій довг. Передтим англійський банк дав оголошення в пресі, що йому продали золота на суму 19.632.831 фунт. ст. Золото, хоча і залишилось у льохах англійського банку, записане на кредит Федерального резервового банку. Ню-йорський банк дістав кабелем повідомлення від англійського банку, відложив на бік 150 тон золота, яке купив англійський банк. Тоді ню-йорський банк повідомив державний скарб Спол. Держав, що може передати ці гроші у кожній хвилині. Одночасно британський посол повідомив державний департамент у Вашингтоні, що банкири британського уряду заплатили довг Англії. Англія заплатила величезні гроші, але з її державного скарбу не вийшов ніодин шилінґ.

— **Авторське фільмове право у СРСР.** Із „Ізвестія" довідуємось, що Колегія народнього комісаріяту освіти рішила означити висоту авторського гонорару за прилюдне виконання мистецьких фільм. А саме: за виведення кінового сценарія 2 відсотки зі загальної суми доходу і сюди входить уже гонорар за літературний сюжет. Автор сюжету має право на три четверті із признаної суми. За музичні твори спеціяльно написані для супроводу німої фільми півтора відсотки від загальної суми доходу. За демонстровані звукові фільми 3 і пів відсотка.

— **У добі податків.** Маґістрат еспанського міста Альмендралехо проголосив новий рід податку: на церковні дзвони. По дві пезети за... мінуту. Тільки ті дзвони, що повідомляють про пожежу, вільні від податку. У згаданім місті у міській раді більшість соціялістів; вони хотять не тільки поправити свій бюджет такими вигадками, але й допекти духовенству. У інших еспанських містах виринули проекти накласти податок на похорони зі священиком і на церковні процесії. Ідіотські податки ніколи не збільшили державного скарбу ані не зміцнили державного апарату.

— **Музика ліком для дітей.** Австрійський дослідник дитячих недуг проф. Моль мав недавно у своїм фаховім товаристві відчит про лікувальний вплив музики. На його думку всяка музика корисна для нервової системи дітей; первісні наспіви, що співають дітям до сну йдуть попросту за віковим досвідом. Від довшого часу в Европі мало хто співає малим дітям до колиски; це погано для їх здоровля. Діти, яким не співали змалку до сну і які не зазнавали цілющого впливу музики стають невростеніками. Проф. Моль зовсім поважно звертається до молодих матерей, щоби вони брали собі приклад зі своїх прабабок. Що-ж? нинішні молоді мами співали би, але у звуковій фільмі або бодай в оперетці.

**ВІДГУКИ ДНЯ.**

## Бувають дні...

Бувають дні, а навіть тижні, коли не можна викликати усміху. Не то в інших, але навіть на своїм лиці. Не то щирого, який відбиває стан душі, але й вивченого, який є тільки функцією мязів.

Коли примусиш себе цілою силою волі до усміху — лице викривляється в судорожну гримасу, неподібну до того, що люди звикли називати усміхом.

Бувають дні, а навіть тижні такі.

У нас тих днів і тих тижнів багато вже було. На канві століть гаптуємо колючим дротом числа років один за одним, один за одним... Спливає холодний піт з чола, калічаться руки, а на дротах застигають дорогоцінні каплі крови, як китиці червоної калини.

Інші народи шовками, а ми колючим дротом. За вини дідів, батьків і свої власні.

Надія, що сини і внуки перейдуть на шовк, додає сили, зменшує біль, забиває стогін.

Але усміх, той химерний метелик, рідко коли присяде на наших лицях.

Нехай-же ніхто не дивується, що і я — клітина рідного організму — не можу нераз здобутися на усміх.

Оловяні хмари над головою, чорні круки вісток довкола, а на грудях тягар, як млинський камінь.

Бувають дні, а навіть тижні такі...

Коли в таку хвилину засміється хтось, то його сміх страшніший від ридання і лишає по собі цвинтарну тишу, що родить ще більший сум.

В таку хвилину не то сміх, не то усміх, а навіть слово зайве. Хіба би хтось великий двигнув ґранітні брили мови і кинув їх на нас.

А так — ніхто нехай не дивується.

Бувають дні, а навіть тижні...

**Галактіон Чіпка.**

— **Чудацькі заповіти.** Льондонська преса займається долею багатої дівчини Маджорі Джойс Клементон, яка дістала величезну спадщину від якогось чудака. Цей чудак залишив їй гроші з умовиною, що вона не сміє ніколи вийти замуж. Інакше все це майно перейде на добродійні товариства. Панна Клементон видержала три роки, а тепер заручилась. Для нього вона хоче зректись майна, але покищо, радиться ще адвокатів, чи не можна би якось обійти такого заповіту. Тимчасом помер її батько і залишив новий заповіт такого-же змісту: лишає їй майно, але вона може ним користуватись тільки так довго, доки не вийде замуж. Ані багатий свояк ані батько не подають у заповітах мотивів, чому засуджують 21-літню дівчину на вічне дівоцтво і вона тепер справді захиталась, чи має зректись багацтва для подружжа.

—o—

## Хто знає?

Редакція „Укр. Заг. Енциклопедії" просить ввічливо подати на її адресу: Львів, вул. Чарнецького 26, I. — такі відомости про наших діячів і ін.:

1) Імя і дату народин та смерти українського генерала **Сафонова, начальника булави I. Укр. Корпусу.**

2) Імя і дату народин укр. лікаря **Свідерського, санітарного шефа III. Корпусу УГА.**

3) Дату народин **Севрюка Олександра, голови Укр. Мир. Делегації в Бересті Лит.**

4) Дату або місце народин і смерти **Седлака Людвика,** чес. музики, що був диригентом у Перемишлі у 80-их рр. XIX. в.

5) Дату народин **Володимира Семенини,** ам.-укр. діяча, інжиніра, перекладача укр. творів на ам. мову.

6) Дату народин українського генерала **Сікевича Володимира,** голови укр. дипльоматичної місії уряду У. Н. Р. в Будапешті.

7) дату народин **Сластьона Опанаса,** укр. маляра і графіка.

8) Дату народин **Сайка-Москальціва Костя,** укр. маляра, критика й теоретика мист.

9) Дату народин та смерти **Слюсарчука Костя,** укр. полковника, ком. групи „Щирець", опісля армійного виш. школу УГА.

10) Імя і дату народин укр. генерала **Сокири-Яхонтова.**

11) Дату народин укр. агронома **Соколовського Юрія,** міністра харчових справ в кабінеті Василенка та першому Лизогуба; † 1922.

12) Дату народин укр. письм. **Сохачевської Лідії,** † 1911.

13) Дату або місце народин **Срзавого (Серзаві) Вікентія,** чес. музики, що працював у Перемишлі, † 1883.

14) Імя і дату народин контр-адмірала **Стабліна,** ком. укр. фльоти 1918.

15) Дату народин (і смерти?) укр. письм. **Старинкевича,** що писав під псевд. К. Подоленко.

16) Дату народин **Стасюка Миколи,** укр. кооператора, 1917. заступника голови Укр. Сел. Спілки.

17) Біографічні дані (імя, дати і ін.) майора УГА **Стафінюка.**

18) Дату народин укр. різьбаря **К. Стахівського,** проф. Студії пластичного мист. у Празі.

19) Дату народин **Степаненка Аркадія,** члена Центр. Ради 1917-18.

20) Дату народин та смерти **Степаненка Василя,** управителя книгарні Ст. Громади в Києві.

21) Дату народин укр. кооператора **Степаненка Олександра,** що † 1924 на Московщині.

22) Дату народин **Степового Олександра,** Петлюшки, начальника повстанців у верхнедніпровському повіті. † 1921.

23) Дату народин **Стефурака Степана,** укр. актора коміка, † 1885.

24) Дату народин та смерти **Суслової Уляни,** акторки в трупі Саксаганського.

25) Дату народин і смерти **Суходольського Олексія,** актора й драматурга.

26) Дату народин **Сушкевича Корнила,** добродія „Просвіти" у Львові.

## Дописи.

**ЗБОРІВ.**

**Повітова господарсько-кооперативна нарада.** Рада філії „Сільського Господаря" у Зборові скликала враз із Кооперативним Союзом та Українським Кооперативним Банком у Зборові на день 16. грудня 1932 до салі „Рідної Школи" повітову господарсько-кооперативну нараду, присвячену господарським, кооперативним та ощадностевим справам. На нараду прибуло 198 відпоручників господарсько-споживчих кооператив, Українських Райфайзенок і Кружків „Сільського Господаря" із 45 громад зборівського повіту. Нараду відкрив короткою промовою голова філії „Сільського Господаря" інж. Осип Стойкевич, покликуючи на предсідника п. Миколу Кузьмича з Озірної, а на секретаря п. Марціяна Медвідя з Тустоголов. Про ощадність та кооперативні біжучі справи, як членство, лихові борги й інші пекучі справи реферував посол З. Пеленський, відпоручник РСУК. Про господарське положення нашого села, боротьбу з картелями і потребу організації безплатного бюра правної поради реферував посол д-р Дмитро Ладика. Над обома рефератами виявалася довга дискусія, в якій забирали голос: Максим Швец з Млиновець, Павло Водяну з Футор, Іван Маланчук з Кабаровець, Василь Редька з Млинової, Тимко Ягла з Вілковець, Василь Зварич з Озірної і ін. що порушували свої кооперативні, податкові і господарські болячки на місцях, як і в повіті. Вислідом дискусії було ухвалення цілої низки резолюцій. Ухвалено також вже з днем 17. грудня 1932 приступити до відкриття безплатного бюра правної поради при філії „Сільського Господаря" у Зборові, яке членам філії буде безплатно подавати поради і виготовлювати письма у справах кооперативних, податкових, господарських та карно-адміністраційних. Бюро те міститься у домі Украінбанку в Зборові. На нар. був представник староства п. Кмецік. Ухвалені резолюції і дискусія найшли вже відгук у старости Коцула, а саме: староста Коцул хоче потягнути до судової відповідальности бесідника, який у дискусії порушив справу т. зв. зеленого ринку у Зборові і побирання оплат від дробу, що його несуть селяни до міста на торг. Маґістрат заперечує, будьто би побирано якінебудь оплати від дробу і староста грозить донесенням до суду і карою за поширення неправдивих відомостей. Відспіванням національного гимну закінчено нараду пізно вечором.

**ЗОЛОЧІВ.**

**Свято „Просвіти".** Дня 11-го грудня ц. р. відбулося величаве свято „Просвіти" в Золочеві при великому здвизі народу з цілого повіту. У святі-концерті виступали: дуття орхестра зі Золочева, Соколова і Ляцького, чит. хори зі Золочева на Глинськім, з Сасова і зі Струсова. Святочну промову виголосив д-р Михайлів. Поодинокі виступи переплітали сольоспіви пп. Мінчуківної з Ляцького і Сидорчуківної зі Сасова, які своїми ніжними і гарними голосами полонили присутніх, а також удачними деклямаціями. На святі відчитано низку привітів від читалень на адресу філії і від Матірнього Товариства. Свято закінчилося відспіванням національного гимну. — Дня 13-го XII. старанням філії відіграно пєсу „Жонатий Мефістофель" при співучасти п. Лісової Олени. І свято і вистава залишили по собі гарний спомин. Варто зазначити, що селянство щораз більше і сильніше горнеться під прапор „Просвіти". Немала заслуга в цьому місцевої філії, яка завдяки урядованні п. Видрівському сильно оживила свою діяльність. Безумнівне люстрування читалень (а є їх понад 80!), численні конференції повітові і районові, а далі курси для вишколювання читальняних проводів викликали у громадянстві велике заінтересовання до книжки. Кольпортажа урухомлена. Стан читальняних бібліотек збільшується і скріплюється. Одно лише болюче, а саме, що інтелігенція за мало працює на освітній ниві. Не видно її на освітніх зборах-анкетах, не видно було її і на обох згаданих філіяльних імпрезах, хоч її багато в повіті, а ще більше в самому Золочеві.

*Присутня.*

# Нові книжки й журнали.

## КНИЖКИ.

**Антін Лотоцький: ВІЛЬГЕЛЬМ ТЕЛЬ.** Ілюстрації Ульріха Баура. II. вид. В-во „Світ Дитини“, Львів, 1932, стор. 56. Ціна 70 сот.

**Володимира Жуковецька: ОПОВІДАННЯ ДЛЯ НАЙМЕНШИХ.** Львів, 1932 В-во „Світ Дитини“, стор. 64. Ціна 80 сот.

**Ганс Християн Андерзен: ЯЛИНКА.** (Збірка казок). На українську мову переклав Ю. Шкрумеляк. Львів, 1932. В-во „Світ Дитини“, стор. 60. Ціна 75 сот.

**А. Теодоров-Давидов: БАЙКИ І КАЗКИ.** Переклав з рос. мови Ю. Шкрумеляк. Образки А. Комарова. Львів 1932. В-во „Світ Дитини“, стор. 48. Ціна 60 сот.

**Іван Габрусевич: УКРАЇНСЬКИЙ ВЕРТЕП** для сільських школярів. II. вид. Львів 1932. В-во „Світ Дитини“, стор. 16. Ціна 40 сот.

**Елінора Гойт-Бреверт: МАЛЕНЬКА ВДОВА.** Переклала К. Малицька. Образки Нестора Андрусіва. Львів 1932. В-во „Світ Дитини“, стор. 26. Ціна 30 сот.

**Франц Коковський: В НІЧ ПІД СВ. МИКОЛАЯ.** Сценічна картина в 1 дії. Львів 1932. В-во „Світ Дитини“, стор. 8. Ціна 20 сот.

**Володимир Хронович: ГОСТИНА СВ. МИКОЛАЯ.** Шкільна інтермедія. Львів 1932. В-во „Світ Дитини“, стор. 7. Ціна 20 соот.

**Г. Х. Андерзен: ЧАРОДІЙ-ПІСКОСІЙ.** Переклав Ю. Шкрумеляк. Львів 1932. В-во „Світ Дитинив, стор. 24. Ціна 30 сот.

## ЖУРНАЛИ.

**„РІДНА ШКОЛА“** (ч. 24 з 15. грудня 1932) після конф. вийшла 2-им накладом і приносить такий актуальний матеріял: Рік праці. Шкільний плебісцит. О. Задума: Бакшішник (фейлетон). Іван Герасимович: Проти демобілізації духа. Відповідь Вп. послові Великановичеві у справі ВПУВ. Олекса Новаківський і Його школа. З нагоди 60 роковин життя великого мистця. Геть з алькоголем і тютюном! За основи українства города Львa. Святосолав Лакуста: Як буковинські українці боронять дітей. Вакаційні курси української мови на Буковині. А. Волошин: Забута українська земля. — Сатмарщина. — Іван Корчинський: Секції доросту при „Рідній Школі“. Зворот шкільних оплат в приватних школах державним службовикам. Справа поборювання неграмотности. Л. Лисевич: Радіо і школа. З життя Рідної Школи: Прилюдна збірка на коляду для „Рідної Школи“. — Звільнення „Рідної Школи“ від стемплевих оплат. — Управам всіх шкіл „Рідної Школи“ до відома. Ріжні вісти. З теки карикатур артиста-маляра Романа Чорнія: Мистецька школа Олекси Новаківського в карикатурі з 1927 р. — Число прикрашене багатьома ілюстраціями. До числа долучений: зміст I. річника „Рідної Школи“ та спис ілюстрацій за 1932 р. — Передплата на „Рідну Школу“ 1 зол. місячно. — Адреса: Львів, Ринок, ч. 10.

**„WIADOMOSCI STATYSTYCZNE“** Głównego urzędu statystycznego. Zeszyt 3. Rok IX.

**„PRZEGLĄD SPOŁECZNY“**, Lwów, listopad 1932. Rok VI. Nr. XI.

**НЕ ЗДАВАЙТЕСЯ НА ОСТАННІЙ ЧАС,**
**але вже тепер масово замовляйте шкільні деклярації з домаганням української мови навчання в школі і переводіть шкільні плебісцити по всіх українських громадах, де є польська або утраквістична школа! Пишіть до Правної Оборони при Головній Управі „Р. Ш.“ у Львові, Ринок 10, або до Книгарні „Рідної Школи“ у Львові, вул. Сикстуська ч. 20.**

**„NASZA PRZYSZŁOŚĆ“**, wolna trybuna zachowawczej myśli państwowej. Tom XXV. Warszawa, listopad 1932.

**„MORZE“**, organ Ligi Morskiej i kolonjalnej z dodatkiem „Pionier Kolonjalny“ w tekscie. Zeszyt 12. Warszawa, grudzień 1932.

**„BIULETYN POLSKO-UKRAIŃSKI“** miesięcznik. Rok I. Nr. 1. Warszawa, wrzesień-pazdziernik 1932.

**THE INVESTIGATOR** published monthly. Nr. 1. November 1932. St. Stemphens House, Westminster.

**„BULLETIN MENSUEL“** de Renseignements economiques et sociaux. XXIII. annee. Novembre 1932. Nr. 11.

**SLOVANSKY PREHLED,** листопад 1932, ч. 9.

—o—

## Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 26. XII. 1932. за масло експортове та десерове пріма 3·00 зол., за літру молока 17—19 сот., літру сметани 0·00 зол., копу яєць 6·30—6·40 зол.

# ОГОЛОШЕННЯ

## Театри.

**Великий Міський Театр.**

Вівторок, 27. XII. год. 7.30 веч. „Орфей у пеклі“.

Середа, 28. XII. год. 7.30 веч. „З малої хмари“ (Абон. 5).

Четвер, 29. XII. год. 7.30 веч. „Орфей у пеклі“.

Пятниця, 30. XII. год. 7.30 веч. „Орфей у пеклі“.

Субота, 31. XII. год. 7.30 веч. „З малої хмари“ (Абон. 5).

Субота, 31. XII. год. 11.30 веч. „Весельчак“ ревія.

Неділя, 1. I. год. 3.30 попол. „Орфей у пеклі“.

Неділя, 1. I. год. 7.30 веч. „З малої хмари“ (Абон. 5).

**Театр Ріжнородностей.**

Вівторок, 27. XII. год. 7.30 веч. „Джім і Джіль“ (Абон. 5).

Середа, 28. XII. год. 7.30 веч. „Джім і Джіль“ (Абон. 5).

Четвер, 29. XII. год. 7.30 веч. „Бездомний лікар“. (Абон. 1. Ціни знижені).

Пятниця, 30. XII. год. 7.30 веч. „Джім і Джіль“ (Абон. 5).

Субота, 31. XII. год. 7.30 веч. „Джім і Джіль“ (Абон. 5).

Субота, 31. XII. год. 11.30 веч. „Еспанська муха“.

Неділя, 1. I. год. 3.30 попол. „Насолода чесністю“ (Абон. 4).

## Кіна.

АДРІЯ: „Співак Парижа“ з Морісом Шевальє.

АПОЛЛЬО: „Обвинувачена“.

АТЛЯНТІК: „Пісня ночі“.

КАСІНО „Бастер Кітон як добродій людства“.

КОЛЬОСЕЙ: „Франкенштайн“ ревія „Трупа веселого амора“.

КОПЕРНИК: „Під фальшивим прапором“.

МАРУСЕНЬКА: „Під фальшивим прапором“.

МІРАЖ: „Любка з Тагіті“ та Льорель і Гарді.

ОАЗА „Фляк і Фляк в чужинній легії“ і ревія.

ПАЛЯС: „100 метрів кохання“.

ПАН: „Король то я“ (Вл. Буріян).

ПАСАЖ: „Небезпечний шлях“ (Том Мікс), „На провесні“ Жеромського.

ПРОМІНЬ: „На дворі короля Артура та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Великоміські вулиці“ та ревія „Веселий Свершок“.

УТІХА: „Люди-шакалі“ та „Фелюсь котик“.

ХИМЕРА: „Любко опівночі“ (Дж. Мекдональд).

## Закордонне радіо.

**Вівторок, 27. грудня 1932.**

Кенігсберг (217,1) 19.25 Пісні Брамса. **Морав. Острава** (263,3) 16.10 Попул. концерт радіорхестри, **Братислава** (278,8) 15.30 Скрипковий речіталь, 17.10 фортеп. речіт., **Копенгаген** (281,2) 20.00 Опера, **Мілано** (331,4) 17.00 Музика, 20.30 „Гарна Олена, **Штрасбург** (345,2) 20.00 Концерт творів Моцарта, 21.30 Опера, **Льондон** (356,3) 22.00 Концерт, **Штутґарт** 17.00 Концерт, **Букарешт** (394,2) 20.20 Симф. концерт, **Берлін** (419) 19.10 Симф. г-моль Шуберта, **Білгород** (430,4) 20.00 Композит. концерт Б. Кунця, **Стокгольм** (435,4) 20.00 Концерт радіоорх., **Рим** (441,2) 20.45 Концерт, **Відень** (517,2) 15.20 Концерт солістів, **Будапешт** (550,5) 20.45 Концерт оп. орх. **Харків** (932,5) 19.00 Концерт.

**Середа, 28. грудня 1932.**

Кенігсберг (217,1) 20.00 відчит: „Кордони на сході“. **Морав. Острава** (263,3) 10.00 Концерт, **Копенгаген** (281,2) 20.00 Норвеська музика, 22.20 Камер. музика Шуберта, **Мілано** (331,4) 17.00 Звуковики, **Штрасбург** (345,2) 21.30 Реліг. концерт, 24.00 Концерт солістів, **Льондон** (356,3) 14.00 Орган. музика. 22.00 Концерт, **Штутгарт** (360,6) 19.55 Концерт, **Букарешт** (394,2) 20.45 Скрипковий концерт, **Берлін** (419) 15.55 Шопенівський концерт, **Білгород** (430,4) Норвеський вечір, **Стокгольм** (435,4) 19.30 Скрипк. твори, **Рим** (441,2) 20.45 Концерт, **Прага** (488,6) 20.00 Соната а-моль Бетовена, **Відень** (517,2) 19.40 Концерт, **Харків** (932,5) 15.00 Концерт.

## ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

**Вівторок, 27. грудня 1932.**

11.50 Метеор. комунікат, 11.58 Час, 17.00 Симфон. концерт з Варшави, твори К. Гольдмарка, 18.00 Танкова музика, 19.30 „Фейлетон про музику“ і „Імпресіонізм у малярстві й музиці“ відч., 20.00 Попул. концерт.

**Середа, 28. грудня 1932.**

13.20 Метеорол. комунікат, 16.40 **Відчит в українській мові „Україна“**, 20.00 Сальонова музика, 20.50 Концерт у память К. Шимановського. Його твори, 22.15 Циганська музика.

## ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Реколекції. Заходами Т-ва ОО. Катехитів у Львові відбудуться в днях 2., 3. 4. січня 1933 р. реколекції для оо. Катехитів з цілої галицької землі в домі реколекційнім при вул. Дунін Борковських у Львові. Початок в неділю 1. січня год. 7. веч. Оплата від особи 23 зол. Проводить о. Маркевич ЧСВВ. Можуть брати участь й не-катехити. — **Виділ Т-ва ОО. Катехитів.** 1085 1—2

**Дня 30. грудня 1932 р. в год. 5-ій пополудні в домівці „Маслосоюзу“ вул. Бартоша Гловацького ч. 23 (бічна Городецької) відбудуться ширші сходини членок Філії Союзу Українок получені з екскурсією до нових забудовань „Маслосоюзу“.** На порядку нарад реферат про: „Відживчу вартість і гігієну набілу“. Реферат відбудеться з демонстрацією та показом ріжного рода набілу. Гостям раді. Всіх членок просить численно явитись — **Виділ.** 1087 1—2

**III. Звичайні Загальні Збори укр. гр.-кат. робітниць „Будучність“** відбудуться дня 1. січня 1933 р. в год. 6-ій попол. у кімнатах школи Грінченка при площі св. Юра з таким порядком нарад: 1) Отворення Загальних Зборів. 2) Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів. 3) Звіт Управи з діяльности і звіт касовий. 4) Звіт Контрольної Комісії і внесення на уділення абсолюторії. 5) Вибір Голови і вильосованих членів Головного Виділу. 6) Зміна статута. 7) Внески і запити. — За Головну Управу: Е. Тишинська, голова, I. Мрицівна, секретарка.

## ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОВДРИ зол. 9.80 брокатові першорядно виконані, постіль, найдешевше найбільший вибір Фрайліх, Львів, Сикстуська 21.

ШУКАЮ умебльованої кімнати з харчем. Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Спокій“. 1071 2—2

КАГАНЦІ, ретязі, линвочки, шорки виконує, направляє найдешевше робітня римарсько-галянтерійна Н. Барера, Сикстуська 2. 370 28-33

ІНСТИТУТ КРАСИ Берти Тіль пл. Домбровського 8, поручає по крізових цінах масаж обличча, ондуляцію, манікір, фарбування волосся і брів. 1086 1—3

ПІД ЯЛИНКУ найкращий дарунок це РІЧНИК „СВІТА ДИТИНИ“. Ціна 1 прим. в гарній оправі 7 зол. (з перес. 7.50 зол.). Замовлення і гроші посилати на адресу: Видавництво „Світ Дитини“ — Львів, ул. Зіморовича 3. 1077 1—1

КУПЛЮ фортепян або піяніно. Зголошення „Готівка“ до Адміністрації. 1082 1-3

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.
**СМІХ ЗЕМЛІ**
Ціна 1·50 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

## ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

**ЛІЖКА** МЕТАЛЕВІ
**ВІЗКИ** ДІТОЧІ
поручає дешево фабричний склад
**МЕЧ. ВОЛКОВИСКИЙ**
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 5. Тел. 95—97
**Металеві тапчани.**
УВАГА! Ціни фабричні.

Оказійна продажа
ФІРАНОК І КАП.
Заведення ручних робіт у льокалі ф-ма
561 Р. Зубик, Галицька 16. 2—5

ПЕРЕГЛЯД І ДОПОВНЕННЯ РАДІОВІДБІРНИКІВ — УСЕЛЄКТИВНЕННЯ ЛЯМПАМИ НОВИХ ТИПІВ — ЕЛЄКТРО-ДИНАМІЧНІ ГОЛОСНИКИ модель 1932-33 НАЙНОВІШОЇ КОНСТРУКЦІЇ АПАРАТИ СІТКОВІ ТА БАТЕРІЙНІ — НОВІ МОДЕЛІ ФОТОГРАФІЧНИХ АПАРАТІВ — ПОСПІШНА ФОТОГРАФІЧНА РОБІТНЯ
**Фото-Радіо-Паляс, Львів, пл. Марійська ч. 8**
740 (Дім Шпрехера). 28—30

**ПЯНІНА** першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах. Купно, продажа; заміна уживаних інструментів.
**НОВАЦКІ**
Пілсудського 17. Тел. 35-21.

**Ф-ма Фр. Сеземський**
НАЙЛІПШІ СВІЧКИ СТОЛОВІ І ЦЕРКОВНІ.
1074 2—10

МИКОЛА МАТІЇВ-МЕЛЬНИК
**КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР**
Ціна 50 сот., з почтовою перес. 70 сот.

## ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 шпальти текстові і 8 шпальт оголошеневих.

| | |
|---|---|
| 1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень | зол. 0.15 |
| 1 „ одношпальтовий надіслане і некрольоги | „ 0·40 |
| 1 „ „ в тексті і новинках | „ 0·48 |
| 1 „ „ на першій сторінці | „ 0·55 |

Дрібні оголошення від слова:

| | |
|---|---|
| матримоніяльні по | зол. 0.15 |
| купно, продаж, винаєм і т. п. | „ 0·10 |
| шукаючі праці | „ 0·08 |

слова товстим друком подвійно.

| | |
|---|---|
| Остання сторінка 1/1 | зол. 380·— |
| „ „ 1/2 | „ 200·— |
| „ „ 1/4 | „ 110·— |
| „ „ 1/8 | „ 60·— |

Текстові сторони 50 проц. дорожче.

За редакцію відповідає Олександер Костів

Видає Видавнича Спілка „Діло“

З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10